

Publicatiereeks
Voortschrijdende
Inzichten
No. 7

KLASSIEKERS VAN VI

DESTO

ED BUIJSMAN

Ed Buijsman
Klassiekers van VI: DESTO
Publicatiereeks Voortschrijdende Inzichten no. 7
Februari 2024
2024 © Uitgeverij Tinsentiep Houten

DESTO: Door Edel Spel Tot Ontwikkeling of de merkwaardige Nederlandse behoefte aan afkortingen

Afkortingen zijn lang geleden ingevoerd om de intermenselijke communicatie te vergemakkelijken. Het gebruik van afkortingen is vaak functioneel, gemakkelijk en herkenbaar. Tot zover niets mis. Wel is er aan het eind van de twintigste eeuw de nodige inflatie opgetreden, toen het gebruik van afkortingen op allerlei mogelijke terreinen van het maatschappelijk gebeuren zich ging voordoen. Weet u nog wat TUBA was? En waar stond het ook alweer voor? Daar gaan we het dus niet over hebben. We gaan ons in deze beschouwing richten op een nog nauwelijks onderzocht terrein: het gebruik van afkortingen voor namen van voetbalclubs.

Dus bijvoorbeeld een voetbalclub met de curieuze naam DESTO, wat blijkt te staan voor Door Edel Spel Tot Ontwikkeling. Zoals wij al eerder aankondigden, was de redactie van Voortschrijdende Inzichten bezig met onderzoek voor dit onderwerp. Daarbij stuiten wij op de resultaten van het werk van Marcel Kamsteeg. Dat hielp ons erg vooruit. Kamsteeg verzamelt namen van voetbalclubs die uit afkortingen bestaan. Precies dus datgene waar wij ook naar op zoek waren. Kamsteeg heeft op dit moment 1016 afkortingen op zijn lijst staan. Dit biedt ons de mogelijkheid om meteen een slag verder te gaan en de verzamelde afkortingen te analyseren.

Wie, wat en waar

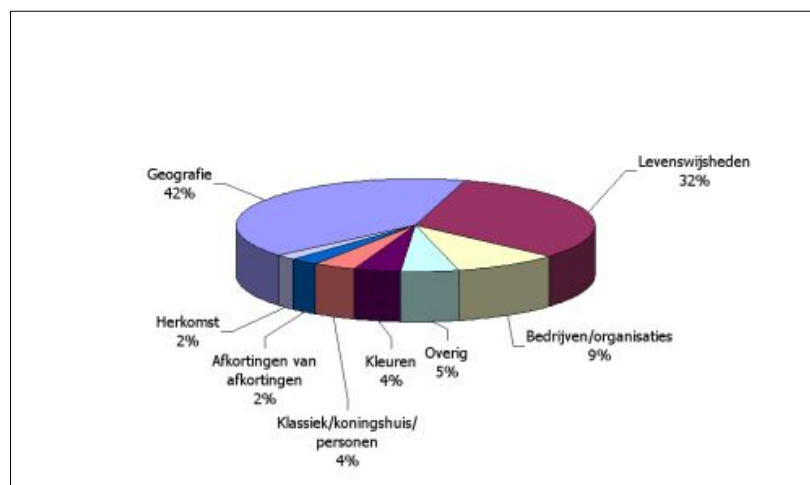
Wij onderwierpen de namenlijst aan een inspectie. We deden daarbij een aantal interessante bevindingen. Zo kunnen de afkortingen in een beperkt aantal categorieën worden onderscheiden. Wij volgen hierbij niet de indeling die René Appel in zijn - overigens erg leuke - stukje over namen van voetbalclubs heeft gebruikt (zie voor het verhaal van Appel aan het eind van dit artikel). In de eerste plaats de soort 'Geografie'. Dit zijn afkortingen van het genre VVV, Venlose Voetbal Vereniging, BFC, Bussumse Football Club, ASVO, Algemene Sportvereniging Overdinkel of gewoon BOL, Broek Op Langedijk. Tot deze categorie rekenen we ook clubs als BZSV, Bornse Zaterdag Sport Vereniging, en KSH, Katholiek Sportleven Harreveld.

Veel voorkomend zijn ook de afkortingen die verwijzen naar de werkkring. In deze categorie 'Bedrijven/organisaties' vallen de clubs waar wordt gevoetbald onder de paraplu van de werkgever. Voorbeelden zijn: NSH, Nederlandse Spoorwegen Hengelo, PDK, Procureurs en Deurwaarders Klerken, TSB, The Shell Boys, en natuurlijk PSV, Philips Sport Vereniging. Ook rekenen we andere verbanden als scholen hieronder.

Apart vermelding verdienen de clubs die een naamswijziging hebben ondergaan. Een voorbeeld is AGOVV. Dit stond eerst voor Apeldoornse GeheelOnthouders Voetbal Vereniging, maar werd later Alleen Gezamenlijk Oefenen Voert Verder. Of MVKV, dat tegenwoordig staat voor Met Vereende Krachten Voorwaarts, terwijl het eerst was Marine Vlieggkamp Valkenburg. Ook aardig is Nevelo. Nu: Noeste Eenheid Voert Elkeen Langzaam Opwaart, maar vroeger: NV Lederfabrieken Oisterwijk. We hebben hier geen aparte categorie van gemaakt, maar de opéénvolgende namen van de clubs in één van de andere categorieën ondergebracht.

Een bijzonder soort is ook die van 'Afkortingen van afkortingen'. NAC is daar een fraai voorbeeld van: NOAD ADVENDO Combinatie. Op de website van de erevisieclub lezen we dat NAC in 1912 is opgericht als fusie van NOAD en ADVENDO. Het eerste voorstel voor de naam fusieclub was NOAD, van Noad en ADvendo! Het werd NAC. Het oorspronkelijke NOAD stond voor Nooit Ophouden, Altijd Doorgaan. ADVENDO betekende Aangenaam Door Vermaak En Nuttig Door Ontspanning. Of wat te denken van DEC, DOSB EDO Combinatie, waarbij DOSB staat voor, ja dat weten we niet (Door Oefening Steeds Beter? Werk voor Marcel Kamsteeg!) en EDO voor Eendracht Doet Overwinnen.

Alvorens over te gaan tot de laatste categorie bespreken we eerst nog de categorieën 'Kleuren', 'Herkomst', 'Klassiek/koningshuis/personen' en 'Overig'. Tot de eerste soort horen gevallen als WRW, Wit Rood Wit en BEW, Blauw En Wit. Tot de tweede categorie behoren clubs als UDEET, Union Deportivo d'Emigrantes Espagnol de Twente, TKA, Turkse Kracht Apeldoorn, en KSJB, Kerngroep Suriname Jongeren Bijlmermeer. De derde groep bestaat uit verwijzingen naar de klassieke oudheid, leden van het koninklijk huis en bekende personen. Hiertoe rekenen we clubs als PW, Prins Willem, VEP, Vita et Poca, en BDK, Bok de Korver. De laatste categorie, 'Overig', bevat de namen die we niet éénduidig elders konden onder brengen. Vaak waren dit mengvormen van de andere categorieën.

Meer over deze merkwaardige behoefte

Resteert nog één categorie. Dit is eigenlijk de aardigste; we noemen het 'Levenswijsheden'. Het is hier dat de fantasie ongebreideld zijn gang mag gaan. In de tekstkaders kunt u enige fraaie voorbeelden zien. Het liefst zouden we de volledige lijst laten zien, want het is moeilijk kiezen. De vondsten zijn vaak alleraardigst, soms te dom voor woorden, maar ongetwijfeld bijna altijd goed gemeend.

Ons onderzoek leverde de onderstaande verdeling op van de clubnamen over de verschillende categorieën. Verwijzing naar stad, dorp, streek of wijk scoort het hoogst met 42%. Een goede tweede zijn echter de levenswijsheden met 32%. We laten het verder aan de lezer over om er van te genieten.

Een tweede analyse die we hebben uitgevoerd, is op het aantal letters. De kortste namen tellen twee letters; de langste negen. De meeste afkortingsnamen bevatten drie letters. Maar liefst 67% van de clubs doet het met drie letters. 22% heeft vier letters nodig. Ook hebben we ongeldige namen ontdekt, zo'n 1% van het totaal. Hiertoe rekenen we bijvoorbeeld Amstubed. Dit staat voor Amsterdams Stuwadoors bedrijf. De naam Amstubed vonden we geen echte afkorting, dat zou ASB geweest moeten zijn. Maar ja, ASB bestond al als afkorting van Altijd Sportief Blijven.

Ook die ene van negen is enigszins discutabel: CSV DINDUA. Dit staat voor Christelijke Sport Vereniging Door Inspanning Nuttig, Door Uitspanning Aangenaam. Je kunt erover twisten of CSV wel tot de afkorting behoort. En wat te denken van RKKV Zwaluw VFC? Het is geen volledige afkorting, want het woord 'zwaluw' zit herkenbaar in de naam. Dat is jammer, want anders was het een absolute topper geweest. Het staat voluit voor Rooms Katholieke Voetbal Vereniging Zwaluw Vughtse Football Club. Ooit heette deze club zelfs RKKV Zwaluw VFC/SPS, wat staat voor Rooms Katholieke Voetbal Vereniging Zwaluw Vughtse Football Club/Sier Pleister Specialist. Helaas is de sierpleisterspecialist afgehaakt.

Zo scoorden we ook veel clubs in de categorie vijf letters om dat deze begonnen met RK. Zo zijn er nog wel wat meer methodische aarzelingen. Het doet echter niets af aan de conclusie dat het merendeel van de afkortingenclubs volstaat met drie letters.

Hoe zit het?

Soms is uit de naam lang niet altijd duidelijk op te maken wat de naam nu eigenlijk voorstelt. Soms heeft men blijkbaar geprobeerd iets van de sfeer uit de begintijd op te roepen. Zoals bij MMO uit Hoogmade dat staat voor Met Moeite Opgericht. Op de website van deze club staat echter geen enkele informatie over waarom de oprichting het met zoveel moeite gepaard is gegaan. Of wat te denken van de club TPO, waarbij TPO staat voor Tussen Puinhopen Opgericht. We kunnen ons voorstellen dat het te maken heeft met de gevolgen van de Tweede Wereldoorlog, omdat TPO uit Moerdijk komt. Maar helaas heeft TPO geen website. Het e-mailadres, dat we vonden, bleek niet meer in bedrijf. Ook vroegen we ons af waarom ZPC zijn naam van Zalige Petrus Canisius veranderde in Zegevieren door Plaatsen en Combineren. De eerste naam verwijst naar een degelijk katholieke achtergrond. Zou men misschien van het geloof gevallen zijn? René Appel geeft in zijn artikel als verklaring dat de kapelaan niet meer bij wedstrijden wilde zijn voor de mentale ondersteuning. Maar zie! We ontvingen op 16 september 2011 een e-mail van Gerard Veen, naar

DEK
Door Eendracht Krachtig
DEM
Door Eendracht Macht
DEMOS
De Eendracht Maakt Ons Sterker
DES
Door Eendracht Sterk
DESK
Door Eendracht Sterk
DESO
Door Eendracht Sterk
DESS
Door Eendracht Sterk
DESZ
Door Eendracht Sterk Zwartsluis
DETO
Door Eendracht Tot Overwinnen
DEV
Door Eendracht Verkregen
DOB
Door Oefening Beter
DORR
Door Oefening Razend Rap
DOS
Door Oefening Sterk
DOSK
Door Oefening Sterk Kampen
DOSKO
Door Oefening Samenspel Komt Overwinning
DOSV
Door Oefening Steeds Vooruit
DOSS
Door Oefening Steeds Sterker
DOTO
Door Oefening Tot Overwinnen

eigen zeggen een ‘oud ZPC-er’. Hij meldde ons: ‘Ik las in het dossier “Afkorting” over een onderzoek over clubnamen. De schrijver van het artikel vroeg zich af waarom ZPC zijn naam van Zalige Petrus Canisius veranderde in Zegevieren door Plaatsen en Combineren. Het antwoord is heel eenvoudig: ZPC is opgericht (door mijn vader Piet) in 1921. Toen was Petrus Canisius slechts zalig. Toen die in 1925 heilig werd verklaard moest er een andere clubnaam worden bedacht. Dat werd heel inventief: Zegevieren door Plaatsen en Combineren. ZPC bleef een club van de parochie Heilige Anna op de Eilanden in Amsterdam en behield haar degelijke katholieke achtergrond.’ Een curieuze kwestie, maar we geloven de heer Veen graag op zijn woord.’

Waarom eigenlijk?

De blijkbaar wijd verbreide behoefte om voetbalclubs middels afkortingen van namen te voorzien, lijkt een typisch Nederlandse gewoonte. Kijken we naar het betaalde voetbal dan kent Nederland een tiental clubs waarvan de naam uit een afkorting bestaat. Dat is bijna eenderde van het totaal aantal clubs. Veel andere namen zijn plaats gerelateerd (zoals Feyenoord, FC Utrecht, FC Twente, Emmen, FC Volendam). Ook de klassieken hebben hun invloed laten gelden: Ajax, Fortuna Sittard, Excelsior. Het meest opvallende echter is dat de afkortingen woede tot het Nederlandse voetbal beperkt blijft. In geen van de ons omringende landen kan ook maar één betaald voetbalclub gevonden worden waarvan de naam uit een afkorting bestaat (16 juni 2006: toch wel! Zie onder). Opvallend is de grote hoeveelheid clubs waarvan de naam direct afgeleid is van een plaatsnaam. Dat is eigenlijk ook wel zo overzichtelijk en herkenbaar. Wat de Nederlander er toe brengt om zich bij de naamgeving zo eigenzinnig te gedragen, is voor ons vooralsnog een raadsel.

THOR: een Belgische affaire

Van een Belgische bezoeker ontvingen we onderstaand bericht: ‘U heeft een prachtige website gemaakt, met zeer omvangrijk werk. Ik vind het fantastisch dat er bijna wetenschappelijk onderzoek wordt gedaan naar zo’n interessant taalkundig fenomeen. Als Belgische voetbalkenner heb ik nog één kleine opmerking. U schrijft: ‘Het meest opvallende echter is dat de afkortingen woede tot het Nederlandse voetbal beperkt blijft. In geen van de ons omringende landen kan ook maar één betaald voetbalclub gevonden worden waarvan de naam uit een afkorting bestaat.’

Ik ken echter tenminste één Belgisch voorbeeld van zo’n afkorting: het is een politieke leuze. Jammer genoeg bestaat de club niet meer. Het is THOR Waterschei. THOR stond officieel voor ‘Tot Herstel Onzer Rechten’, als aanklacht tegen de Franstalige overheersing van het mijnbestuur (Waterschei is een deelgemeente van Genk, in de Limburgse mijnstreek). De clubkleuren waren dan ook niet toevallig geel en zwart (de kleuren van de Vlaamse beweging). De politieke slogan, die de voetbalbond liever niet zag, veranderde men later naar ‘Tot Heil Onzer Ribbenkast’. De club werd in 1925 lid van de nationale voetbalbond en kreeg stamnummer 533. THOR Waterschei fuseerde in 1988 met FC Winterslag tot KRC Genk, tegenwoordig een topclub in de Belgische eerste klasse.’

Onze top-10

IASON
 In Aangename Samenwerking
 Overwinning Nastrevend
ONIT
 Onze Naam Is Telefoon
RAPID
 Roomse Adel Prijkt In Daden
KMVZ
 Kampioenschappen Moeten
 Verdiend Zijn
FAK
 Flink Aanpakken Kameraden
SDOB
 Sterk Door Onderling Begrip
THOR
 Tot Heil Onzer Ribbenkast
MEVO
 Met Enkele Vrienden Opgericht
HBOK
 Het Begon Op Klompen
GOLTO
 Goede Oefening Leidt Tot
 Overwinning

Een toegift, om over na te denken

Mifano
 Mierlo Faalt Nooit
Cluzona
 Club Zonder Naam
HOV
 Hoop Op Vooruitgang
GUDOK
 Goed Uit De Ogen Kijken
GTB
 Geen Tegenstander Beter
PSZ
 Prettige Spelers Zegevieren
RKWIK
 Rooms Katholiek Wille is Kunne
SPORT
 Samenspel Past Op Rechter Tijd
OLIVEO
 Onze Leus Is Vooruit En Overwinnen
TONEGIDO
 Tot Ons Nut En Genoegen Is Deze Opgericht
WVHEDW
 Wilhelmina Vooruit-Hortus-Eendracht Doet Winnen
DINDUA
 Door Inspanning Nuttig, Door Uitspanning Aangenaam
ZSGOWMS
 Zonder Samenspel Geen Overwinning en Wilskracht Maakt Sterk